

Testamentti kertoo tahdosta
Ett testamente uttrycker din vilja

Jokaisen meistä kannattaa joskus pysähtyä miettimään, olisiko testamentin laatimiseen aihetta. Tehdessäsi testamentin eli jälkisaadöksen vaikutat siihen, mitä omaisuudellesi tapahtuu kuolemasi jälkeen.

Tämä Diabetesliiton ja Diabetestutkimussäätiön julkaisema opas kertoo, millaisia testamentteja on olemassa ja millaiset ohjeet ja määräykset koskevat niitä.

Har du funderat om det kan finnas anledning att upprätta testamente? Om du upprättar testamente kan du medverka till vad som händer med din egendom efter din död.

Denna broschyr har getts ut av Diabetesförbundet och Stiftelsen för Diabetesforskning. Den informerar om vilka typer av testamenten det finns och vilka bestämmelser och föreskrifter som gäller.

Tarvitaanko testamentti?

Jos testamenttia eli jälkisaädöstä ei ole, omaisuus jaetaan perimysjärjestyksen mukaan. Siinä ensimmäisinä ovat rintaperilliset eli lapset ja lapsenlapset. Lapsettomat aviopuoliset perivät toisensa. Jos vainaja on ollut lapseton ja naimaton, perillisiä ovat hänen vanhempansa sekä sisarukset ja näiden lapset.

Silloin kun edesmenneellä ei ole perillisiä eikä hän ole tehnyt testamenttia, omaisuus menee valtiolle.

Yleisiä syitä laatia testamentti ovat esimerkiksi nämä:

- haluat turvata puolisesi toimeentulon
- sinulla ei ole perillisiä
- tahdot muistaa läheistä ihmistä, joka ei kuuluu perillisiin
- haluat lahjoittaa omaisuuttasi hyväntekeväisyyteen.

Määräsiipä testamentti mitä tahansa, rintaperillisillä on aina oikeus niin kutsuttuun lakiosaan. Se on puolet heille perimysjärjestyksen mukaan kuuluvasta osuudesta.

Behöver man testamente?

Om det inte finns något testamente delas egendomen efter arvsordningen. Det betyder att bröstarvingarna, barn och barnbarn, kommer i första hand. Barnlösa äkta makar ärver varandra. Om den avlidne har varit barnlös och ogift är det föräldrarna samt syskonen och deras barn som ärver.

När en avliden inte har arvingar och inte har upprättat testamente går egendomen till staten.

Vanliga orsaker till att upprätta testamente:

- du vill trygga makens eller makans försörjning
- du har inga arvingar
- du vill komma ihåg nära och kära som inte är arvingar
- du vill skänka en del av din egendom till välgörande ändamål.

Bröstarvingar har alltid rätt att få ut sin så kallade laglott oavsett vad du förordnar i ditt testamente. Laglotten är hälften av den andel de har rätt till enligt arvsordningen.

Varmista testamentin pätevyys

Laki määrää varsin tarkasti, millainen testamentin pitää olla. Näiden määräysten tarkoitus on varmistaa, että testamentin tekijän tahto toteutuu.

Testamentin saa tehdä täysi-ikäinen eli vähintään 18-vuotias henkilö. Tätä nuorempikin voi tehdä testamentin solmittuaan avioliiton tai kun hänellä on omalla työllä ansaittua omaisuutta.

Testamentti laaditaan kirjallisesti, ja se vahvistetaan kahden todistajan ollessa yhtä aikaa läsnä. Ensin testamentin tekijä itse allekirjoittaa asiakirjan. Todistajat vahvistavat testamentin omilla nimikirjoituksillaan. He kirjoittavat paperiin myös ammattinsa ja osoitteensa.

Försäkra dig om giltigt testamente

Lagen anger mycket ingående hur ett testamente ska utformas. Tanken bakom bestämmelserna är att garantera att testatorns vilja verkställs.

Alla myndiga personer, det vill säga alla som fyllt arton år, får upprätta testamente. Personer under arton år får upprätta testamente om de har ingått äktenskap eller har tjänat in egendom genom eget arbete.

Ett testamente ska upprättas skriftligt och bestyrkas av två vittnen som är närvarande på en gång. Först undertecknas dokumentet av testatorn själv och sedan bestyrker vittnena testamentet med sin egenhändiga namnteckning. Vittnena ska också ange sitt yrke och sin adress.

Todistajiksi eivät käy lähisukulaiset eivätkä alle 15-vuotiaat. Testamentissa perijäksi määrätty henkilö ei myöskään kelpaa. Todistajien tulee tietää, että he kirjoittavat nimensä nimenomaan testamenttiin. Tekijä itse päättää, kertooko hän todistajille testamenttinsa sisällöstä.

Kun perilliset ovat saaneet testamentista tiedon sen tekijän kuoltua, heillä on puoli vuotta aikaa nostaa kanne testamenttia vastaan. Esimerkiksi ymmärtämättömässä tilassa tai pakotettuna tehty testamentti on mahdollista julistaa mitättömäksi jälkikäteen.

Nära anhöriga eller personer under femton år får inte vara testamentsvittnen. Inte heller någon som förordnats som arvtagare får vara vittne. Vittnena måste veta att det är ett testamente som de undertecknar, men testatorn bestämmer själv om han eller hon vill avslöja vad som står i testamentet.

När arvingarna har fått vetskap om testamentet efter testatorns död har de ett halvår på sig att väcka talan mot testamentet. Ett testamente kan ogiltigförklaras i efterhand om testatorn till exempel varit otillräckelig när testamentet upprättades eller tvingats att upprätta testamente.

Hätätilanteessa laki joustaa

Aina ei ole mahdollista laatia testamenttia lain edellyttämällä tavalla. Hätätilanteita varten onkin aivan omat sääntönsä.

Esimerkiksi vakavasti sairas henkilö voi kertoa viimeisen tahtonsa suullisesti. Paikalla täytyy tällöin olla yhtä aikaa kaksi todistajaa.

Omin käsin hätätilanteessa kirjoitettu testamentti kelpaa ilman todistajia.

Hätätilatestamentti on voimassa vain kolme kuukautta. Sen korvaava, lain muotovaatimukset täyttävä testamentti on syytä tehdä heti, kun se on mahdollista.

I nödfall är lagen flexibel

Det kan förekomma livssituationer då det inte går att upprätta testamente efter lagbestämmelserna. Därför finns det särskilda bestämmelser för nödsituationer.

En allvarligt sjuk person kan till exempel uttrycka sin yttersta vilja muntligt. Också då måste två vittnen vara närvarande på en gång.

Ett testamente som upprättats egenhändigt i en nödsituation är giltigt också utan vittnen.

Ett nödtestamente är giltigt bara i tre månader. Därför är det bäst att så snart som möjligt upprätta ett nytt testamente som uppfyller alla formkrav i lagen.

Kun testamentti on tehty

Testamenttia kannattaa säilyttää turvallisessa paikassa. Säilön tulee kuitenkin olla sellainen, että testamentti varmasti löytyy sen tekijän kuoltua.

Läheisille on hyvä kertoa testamentin olemassaolosta. Sisältöä sen sijaan ei tarvitse paljastaa kenellekään, ellei halua.

Oman testamentin voi peruuttaa milloin tahansa ilman erillistä syytä. Helpoin tapa mitätöidä testamentti on tuhota se. Samalla täytyy muistaa hävittää kaikki mahdolliset kopiot.

Tuorein testamentti kumoo aina automaattisesti edelliset. Vanhan testamentin voi silti tuhota kaiken varalta samalla, kun laatii uuden.

När du har upprättat testamente

Tänk på att förvara testamentet på ett säkert ställe. Men det bör vara en plats där testamentet säkert kommer fram efter din död.

Tala gärna om för dina anhöriga att du har skrivit testamente. Däremot behöver du inte avslöja vad som står där om du inte vill.

Du kan återkalla ett testamente när du vill och utan särskilda skäl. Enklaste sättet att ogiltigförklara ett testamente är att förstöra det. Kom dessutom ihåg att förstöra alla kopior.

Det nyaste testamentet upphäver alltid automatiskt alla tidigare testamenten. Men det kan ändå vara på sin plats att förstöra ett tidigare testamente samtidigt som ett nytt upprättas.

Mahdollisuuksia on paljon

Testamentteja on olemassa hyvin monenlaisia. Yksi ja sama testamenttikin sisältää usein monentyypisiä määräyksiä, sillä ne eivät sulje toisiaan pois.

Legaatti

Niin kutsuttu legaatti eli erityistestamentti on kyseessä silloin, kun testamentti määrää tiettyjä omaisuuden osia yhdelle tai useammalle henkilölle. Legaatti voi koskea esimerkiksi tarkkaa rahasummaa, kiinteistöä tai vaikkapa esinettä.

Omistusoikeustestamentti

Kun omaisuus on testamentattu täydellä omistusoikeudella, saajasta tulee perinnön omistaja ja hän voi käyttää sen täysin haluamallaan tavalla. Hän saa vaikkapa myydä omaisuuden tai lahjoittaa sen pois. Omistusoikeus saattaa olla myös rajoitettu esimerkiksi niin, että perintöä ei voi testamentata eteenpäin.

Många möjligheter

Det finns många olika typer av testamenten. Ett och samma testamente kan innefatta flera olika förordnanden eftersom det ena inte utesluter det andra.

Legat

Ett så kallat legat förordnar att vissa delar av egendomen ska gå till en eller flera personer. Ett legat kan gälla ett exakt penningbelopp, en fastighet eller exempelvis ett föremål.

Äganderätt

När egendom testamenteras med full äganderätt blir testamentstagaren ägaren till arvet och kan göra vad han eller hon vill med det. Testamentstagaren får alltså sälja egendomen eller till exempel ge bort den. Testamentet kan också förordna om begränsad äganderätt och bestämma att arvet inte får testamenteras vidare.

Käyttö- tai hallintaoikeus

Omaisuuksia pystyy testamenttaamaan myös käyttö- tai hallintaoikeudella. Esimerkiksi asuntoon tai kesämökkiin voi antaa haluamalleen henkilölle elinikäisen käyttöoikeuden. Tällöin hän ei saa myydä tai luovuttaa omaisuutta eteenpäin.

Keskinäinen testamentti

Kun kaksi tai useampia henkilöitä määrää omaisuudestaan samassa jälkisaädöksessä, kyse on keskinäisestä testamentista. Käytännössä lähes aina keskinäisen testamentin tekijät ovat puolisoita.

Lahjoittaminen hyväntekeväisyyteen

Monet yleishyödylliset järjestöt ja säätiöt saavat merkittävän osan varoistaan testamenttilahjoituksina. Valitsemalleen säätiölle tai järjestölle voi testamentata tietyn summan tai jopa koko omaisuuden. Yleishyödyllisten yhteisöjen ei tarvitse maksaa perintöveroa saamistaan testamenttilahjoituksista.

Nyttjande- eller besittningsrätt

Egendom kan testamenteras med nyttjande- eller besittningsrätt. Du kan ge någon till exempel livslång nyttjanderätt till en bostad eller en sommarstuga. Då får testamentstagaren inte sälja eller överlåta egendomen till någon annan.

Inbördes testamente

Det kallas inbördes testamente när två eller flera personer förordnar om sin egendom i ett och samma testamente. I de flesta fall är det äkta makar som upprättar inbördes testamente.

Gåva till välgörande ändamål

Många allmännyttiga organisationer och stiftelser får en betydande del av sina tillgångar genom testamenten. Du kan testamentera ett visst belopp eller hela din egendom om du så vill till en stiftelse eller en organisation. Allmännyttiga sammanslutningar behöver inte betala arvskatt på testamenterade gåvor.

Tukea laatimiseen

Jokainen voi laatia testamenttinsa halutessaan täysin omin voimin. Testamentin tekemistä ohjaavat kuitenkin niin monet säännöt ja määräykset, että asiantuntija-avun käyttäminen on usein järkevintä. Testamentin tekijää palvelevat esimerkiksi asianajotoimistot ja pankit.

Diabetesliiton internetsivuilla löytyy kaksi testamenttiasiakirjan mallia: www.diabetes.fi/liittotestamentti ja www.diabetes.fi/saatiotestamentti.

Diabetestyön uranuurtaja

Diabetes on todellinen kansantauti, joka yleistyy maassamme yhä kiihtyvää vauhtia. Arvioiden mukaan jopa 500 000 suomalaista sairastaa diabetesta, heistä noin 200 000 tietämättään.

Vuonna 1955 perustettu Diabetesliitto on valtakunnallinen kansanterveys- ja potilasjärjestö, joka toimii yhteiskunnallisena vaikuttajana, diabetesosaamisen kehittäjänä ja diabeetikoiden tukijana. Diabetesliittoon kuuluu yli sata paikallista diabetesyhdistystä ja neljä ammatillista järjestöä.

Hjälp med att upprätta testamente

Vi kan alla upprätta testamente själva helt på egen hand. Men det finns så många regler och bestämmelser att det ofta kan vara klokast att anlita någon expert. Advokatbyråer och banker står till tjänst med den typen av hjälp.

På Diabetesförbundets webbsida hittar du två mallar för testamente på adressen www.diabetes.fi/forbundstestamente och www.diabetes.fi/stiftelsestestamente.

Banbrytande diabetesarbete

Diabetes är en stor folksjukdom som ökar lavinartat i vårt land. Uppskattningsvis 500 000 finländare har diabetes, av dem ungefär 200 000 utan att veta om det.

Diabetesförbundet är en rikstäckande folkhälso- och patientorganisation och bildades 1955. Förbundet påverkar samhället, förbättrar diabeteskompetensen i vårt land och är ett stöd för diabetikerna. I förbundet ingår drygt hundra lokala diabetesföreningar och fyra fackliga organisationer.

Diabetesliiton ja sen jäsenyhdistysten vuonna 1976 perustama Diabetestutkimussäätiö edistää suomalaista, kansainvälisesti korkeatasoista diabetestutkimusta. Säätiö jakaa vuosittain apurahoja ansioituneille diabetestutkijoille.

Testamenttilahjoitukset ovat tärkeä tulonlähde sekä Diabetestutkimussäätiölle että Diabetesliitolle. Tukemalla diabetestyötä ja -tutkimusta olet mukana kamppailussa diabeteksen voittamiseksi. Voit määritellä itse, mihin toiminnan osa-alueeseen lahjoittamasi varat käytetään.

Lisätietoja testamentti- ja muiden lahjoitusten tekemisestä saat Diabetesliiton talouspäälliköltä ja Diabetestutkimussäätiön asiamieheltä Jarmo Riihelältä, p. (03) 2860 111, jarmo.riihela@diabetes.fi. Lisätietoja löytyy myös internetistä osoitteesta www.diabetes.fi > Tue diabetestyötä.

Stiftelsen för Diabetesforskning bildades av Diabetesförbundet och dess föreningar 1976. Stiftelsen främjar internationellt sett högkvalitativ forskning kring diabetes i Finland. Varje år delar stiftelsen ut stipendier och bidrag till meriterade diabetesforskare.

Testamenterade gåvor är en viktig inkomstkälla för både Stiftelsen för Diabetesforskning och Diabetesförbundet. Genom att stödja diabetesarbete och diabetesforskning är du med och kämpar för att övervinna diabetes. Du bestämmer själv till vilka delområden inom verksamheten din gåva ska gå.

Har du frågor om testamenten och gåvor? Kontakta gärna Diabetesförbundets ekonomichef och stiftelsens ombudsman Jarmo Riihela, tfn 03-286 01 11 eller e-post jarmo.riihela@diabetes.fi. Mer information finns också på www.diabetes.fi/svenska > Stöd diabetesarbetet.

Yhteystietomme

**Diabetestutkimussäätiö
Suomen Diabetesliitto ry
Kirjoniementie 15, 33680 Tampere
p. (03) 2860 111, f. (03) 3600 462
diabetesliitto@diabetes.fi
www.diabetes.fi**

**Diabetestutkimussäätiö
Nordea-Hki 200118-26299**

**Suomen Diabetesliitto ry
TSOP 573226-220677**

Vår kontaktinformation

**Stiftelsen för Diabetesforskning
Diabetesförbundet i Finland r.f.
Kirjoniementie 15, 33680 Tammerfors
tfn 03-286 01 11, fax 03-360 04 62
diabetesliitto@diabetes.fi
www.diabetes.fi/svenska**

**Stiftelsen för Diabetesforskning
Nordea-Hfrs 200118-26299**

**Diabetesförbundet i Finland r.f.
TSOP 573226-220677**

DIABETESTUTKIMUSSÄÄTIÖ
STIFTELSEN FÖR DIABETESFORSKNING

Diabetesliitto
Diabetesförbundet

Haluatko lisätietoja?

Täytä kuponki ja postita se meille. Postimaksu on maksettu puolestasi. Toimitamme pyytämäsi materiaalit tai otamme halutessasi sinuun yhteyttä.

- Lähettäkää minulle lisätietoa Diabetesliiton toiminnasta
- Lähettäkää minulle lisätietoa Diabetestutkimussäätiön toiminnasta

Nimeni: _____

Osoitteeni: _____

- Ottakaa minuun yhteyttä puhelimitse numeroon: _____

- Ottakaa minuun yhteyttä sähköpostitse osoitteeseen: _____

Taita tästä ja nido tai teippaa kiinni. Vik ihop och häfta eller tejp.

Vill du veta mer?

Fyll i talongen och skicka. Portot är betalt. Vi skickar material eller kontaktar dig om du önskar.

- Ja tack, skicka mer information om Diabetesförbundet
- Ja tack, skicka mer information om Stiftelsen för Diabetesforskning

Namn: _____

Adress: _____

- Kontakta mig per telefon på numret: _____

- Kontakta mig per e-post på adressen: _____

Diabetesliitto
maksaa
postimaksun

Diabetesförbundet
betalar portot

SUOMEN DIABETESLIITTO RY / DIABETESFÖRBUNDET I FINLAND RF

DIABETESTUTKIMUSSÄÄTIÖ / STIFTELSEN FÖR DIABETESFORSKNING

Tunnus / Nummer 5007592

Info 5

33003 VASTAUSLÄHETYS / SVARFÖRSÄNDELSE